

میکائیل شهرستانی کارگردان مستند خانه هراکلس

«باد صبا» سرآمد مستندهای تلویزیونی در حوزه گردشگری است

سعیده احسانی‌راد
خبرنگار

این روزها تلویزیون مستند «مرز پر گهر» را با هدف معرفی جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی ایران پخش می‌کند. نقطه مشترک این برنامه صدای فرخ نعمتی به‌عنوان راوی و البته تهیه‌کنندگی کامییار اخوان صفا است که در گروه تاریخ، فرهنگ و هنر شبکه یک سیما در روزهای یکشنبه‌ی سه‌شنبه‌حوالی ساعت ۲۳ روی آنتن شبکه یک سیما می‌رود.

در این مستند ۱۳ جاذبه تاریخی ایران معرفی می‌شود که ۱۰ کارگردان در ساخت آن مشارکت دارند، یکی از مستندها به معرفی غار کرفتو در استان کردستان به کارگردانی میکائیل شهرستانی می‌پردازد. این بازیگر و کارگردان که بیشتر در حوزه تئاتر فعال است در گفت‌وگو با «ایران» درباره ساخت مستند غار کرفتو که خانه هراکلس نام دارد، گفت: «تهیه‌کننده برنامه طرحی را در تلویزیون به تصویب رسانده بود تا اینبه و اماکن متفاوتی که جزو میراث فرهنگی کشور محسوب می‌شوند و اصولاً با راجع بهشان فیلمی ساخته نشده یا اگر ساخته شده در شبکه‌های استانی بود، معرفی کند؛ در ابتدا چند کار پیشنهاد شد و من از میان آن نام‌ها و اماکن «غار کرفتو» مورد توجهم قرار گرفت و آن را انتخاب کردم.»

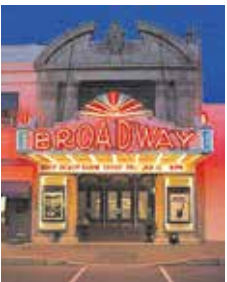
او در ادامه به داستان غار کرفتو اشاره دارد: «با توجه به زمان و شرایط شخصی و همین‌طور منطقه، که به خطه‌ای تعلق داشت که از محروم‌ترین مناطق کشور محسوب می‌شد مرا بر آن داشت تا غار کرفتو را برای کاربرگ‌زینم و نام «خانه هراکلس» از این بابت بود که نیروهای یونانی ای که پس از نبرد و پیروزی‌شان و حضور در این غار اتاقی را بدین صورت نام‌گذاری کردند در سر در آن پیام دوستی‌ای را نگاشتنند که، «هر آن کس بدین مکان درآید در امان است و بدلتها آسیبی نخواهد رسید.» به همین دلیل تصور کرد اثر دو نام داشته باشد، نامی که در واقع کاشفان اولیه بر آن نهادند و نامی که امروز بدان خوانده می‌شود.» این مدرس تئاتر درباره تحقیق و روش نوشتن فیلمنامه این مستند اظهارداشت: «اصولاً برای من هر پدیده در عالم قصه‌ای دارد و داستان خودش را می‌گوید. غار کرفتو نیز از این قاعده مستثنی نبود. پس از تحقیقات میدانی و گپ و گفت با کارشناسان و کتاب‌های موجود در این مورد و به نوعی کسانی که در این ارتباط اطلاعات مستند و دقیقی داشتند قصه این انبیه استثنایی را اختیار نویسنده کار (رویا اسدی) قرار گرفت تا متن فیلم مورد نظر نوشته و براساس آن تصاویری مرتبط با داستان گرفته شود.» غار کرفتو در مسیر کوهستانی و سخت در ۷۰ کیلومتری شمال غرب شهر دیواندره در استان کردستان ایران قرار دارد. این غار کتیبه‌هایی از دوران پیش از تاریخ دارد و در تاریخ ۲۰ بهمن ۱۳۱۸ با شماره ثبت ۳۳۰ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. شهرستانی درباره جذابیت‌ها و سختی‌هایی که در ساخت این مستند پشت سر گذرانده بیان داشت: «هر اثری که ساخته

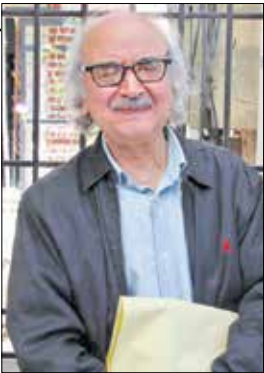
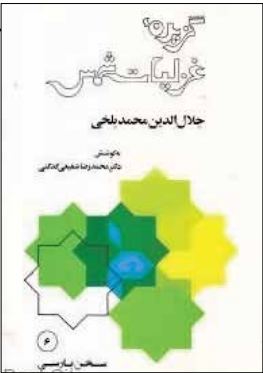
می‌شود دشواری‌ها و شیرینی‌های خودش را دارد و این کار هم مستثنی نبود و در ارتفاع قرار داشتن غار و بله‌های بی‌شماری که روزانه چندین بار ناگزیر به بالا رفتن و پایین آمدن از آن بودیم گاهی سبب فرسایش

می‌شد، ولی در مجموع چندان دشوار نبود، بخصوص که می‌دانستم چه می‌خواهم و چگونه قصه‌ای را باید روایت کنم. به همین دلیل چه پرسوه فیلمبرداری و چه مونتاژ فیلم، بسرعت اتفاق افتاد.» این مستند در ۵ روز ساخته شده است اما شهرستانی پیش از شروع تصویربرداری مطالعاتی در مورد کار انجام داده است: «قبل از شروع کار با دسترسی به عکس‌ها و خواندن مطالبی که در مورد مکان مورد نظر موجود بود آشنایی‌ام را با محل شروع کردم. با تهیه‌کننده هم یک روز زودتر به محل رفتم تا با رزینی‌های لازم صورت گرفته و نماهای مورد نظر را یادداشت (دکوپاژ) و با مکان مورد نظر آشنا و با شنیدن حرف‌ها و دیدن فیلم‌هایی درباره شرایط و ساختار و مهندسی مکان مورد نظر و اطلاعات اولیه خود را برای ساخت و فیلمبرداری اثر مورد نظر آماده کنم.» شهرستانی معتقد است مستندهایی که به دنیای گسترده میراث و ابنیه تاریخی ایران می‌پردازد به جذب گردشگر کمک می‌کند خصوصاً اگر زبان مناسب برای ساخت و تعریف مکان مورد نظر انتخاب شود. او بهترین نمونه این مورد را فیلم «باد صبا» اثر لامورسی دانست: «باید مستند «باد صبا» را سرآمد این مستندات بدانم و بنامم.» این کارگردان تئاتر که این روزها نمایش «اگوست در اوسیج کانتی» را روی صحنه دارد، درباره تفاوت بین مستندهایی که در تلویزیون ساخته می‌شود با مستندهایی که در سینما در گرهو تجربه و هنر ساخته می‌شود، بیان کرد: «تفاوت در شکل، فرم و همین‌طور شیوه روایت می‌تواند در جذب مخاطب تلویزیون بسیار مؤثر باشد.» پیش‌بینی شهرستانی درباره استقبال مخاطبان از این مستند به حال و شرایط مخاطبان در روزهای سخت کوئتایی برمی‌گردد اما با این حال امیدوار است که این مستندها بتواند مخاطبان خودش را داشته باشد: «امیدوارم تلویزیون به قدر کافی در معرفی و اطلاع‌رسانی این سلسله فیلم‌ها بکوشد و مخاطب خودش را داشته باشد، چون زحمت فراوانی برای ساخت این آثار کشیده شده است.» شهرستانی با اینکه می‌داند سرزمین ایران صاحب بناها و مکان‌های تاریخی شگفت انگیز بی‌شماری است که متأسفانه ناشناخته مانده، حتی برای بسیاری از ایرانیان و بی‌گمان شرایط فرهنگی و اقتصادی واجتماعی در این موضوع نقش مهمی داشته و دارد، اما اهل سفر کردن نیست ولی درباره پیشنهاد ساخت مستند دیگری از سوی تلویزیون چندان بی‌علاقه نیست: «بستگی به نوع و شرایط کار دارد. اگر نظرم جلب شود چرانه؟» کارگردان مستند خانه هراکلس درباره نکته‌های پیشنهادی در مستند برای حفظ این اثر گفت: «به هر صورت در حال حاضر غار کرفتو زیر نظر میراث فرهنگی اداره می‌شود و مدیریت آنجا با حسن توجه و ثبت در آماده‌سازی بستر مناسب، برای ساخت فیلم مورد نظر کوتاهی نکرد و همکاری‌های لازم صورت گرفت.»

تعطیلی تئاتر بر ادوی ادامه دارد

تعطیلی تئاتر برادوی آمریکا که پیش از این قرار بود در ماه سپتامبر به پایان برسد، تا ماه ژانویه سال بعد تمدید شد. در پی بحران به وجود آمده و در دست نبودن یک تاریخ معین برای بازگشت به شرایط اندکی بهتر، تهیه‌کنندگان تئاتر برادوی اقدام به اتخاذ تمهیداتی کرده‌اند تا بتوانند ضرر و زیان ناشی از تعطیلی نمایش‌ها را به حداقل برسانند. به عنوان نمونه اتحادیه تهیه‌کنندگان برادوی بسته‌های حمایتی برای آثار و همچنین پیشنهاد تغییر تاریخ بلیت‌های فروخته شده به تماشاگران را در دستور کار خود قرار داده است تا بلکه بتواند ضمن بازگشایی این تئاتر درصدی از گردش ۱/۲ میلیارد دلاری برادوی با پیش از حد ۱۵ میلیون تماشاگر آخرین فصل اجرای نمایش‌ها را به تعطیلی را احیا کند.

بازمی‌گردد که آثار محققان بعدی به شکل مستقیم و غیرمستقیم تحت تأثیر تصحیح فروزانفر نوشته شده‌اند. اما نکته قابل توجه درباره محمدرضا شفیعی کدکنی این است که او از جمله منتقدان تصحیح زنده یاد فروزانفر است که به این مساله در مقدمه نخستین چاپ گزیده خود از غزلیات شمس در اواخر دهه چهل اشاره و حتی تأکید کرده که انجام تصحیح دیگری از آن ضروری ست. آن طور که منتقدان ادبی می‌گویند چاپ دوجلدی توفیق سحرانی را هم می‌توان از معتبرترین این تصحیح‌ها دانست که هجده سال قبل منتشر شده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم رونمایی از سردیس شهید سلیمانی:

شهید سلیمانی مردمی بود و مردمی زیست

مریم سادات گوشه
خبرنگار

صبح دیروز تالار رودکی میزبان مراسم رونمایی از سردیس شهید سلیمانی بود. در این مراسم که با حضور سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانواده سردار شهید سلیمانی و آیت‌الله سیدمحمدعلی موسوی جزایری رئیس حوزه علمیه اهواز برگزار شد، از پوستر جشنواره بین‌المللی «ذوالفقار» در استان خوزستان و جشنواره ملی «تئاتر سردار آسمانی» در استان کرمان به‌صورت ارتباط زنده تصویری رونمایی شد.

باشکوه خواهد ماند

سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم با اشاره به این نکته که میزبان حقیقی این محفل خانواده سردار عزیز دلها شهید سلیمانی هستند، گفت: «شهید سلیمانی را می‌توان در یک جمله اینگونه تعریف کرد که او باشکوه زیست، باشکوه رفت و باشکوه ماند، شکوه و عزت همیشه همراه انسان‌هایی همچون شهید سلیمانی است، زندگی و مرگ این افراد همیشه باعزت همراه است، زیست شهید سلیمانی به گونه‌ای است که یک مراقبت پویا و همراه با عمل و حرکت را می‌توان در آن دید.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: «وقتی امام را رحل رحلت کردند یکی از رسانه‌ها آن زمان تیتیر زد «باشکوه آمد و باشکوه رفت» و امروز هم می‌توان از این تیتیر اقتباس کرد و گفت «سردار سلیمانی باشکوه زیست، باشکوه رفت و باشکوه خواهد ماند»، می‌توان گفت به این شکل زیست کردن رمز و راز زیادی دارد.»

اودر ادامه با برشمردن ویژگی‌های انسان‌هایی همچون شهید سپهبد سلیمانی خاطر نشان کرد: «اولین ویژگی که انسان را به خدا می‌رساند تقوا است، در کنار تقوا؛ احسان ویژگی دیگری است که انسان‌هایی همچون شهید سلیمانی دارند، وقتی انسانی متقی و محسن شد معیت الهی او را فرا می‌گیرد و این معیت آثار زیادی برای انسان‌های متقی و محسن به همراه دارد.» صالحی یادآور شد: «خلاص خیلی سخت است زیرا یک مراقبت سخت درونی می‌خواهد زیرا انسان نباید دچار هواهای نفسانی شود، هیچ‌کس از شهید سلیمانی در طول چهل سال گذشته منبت ندیده است، کسانی که در این وادی بودند می‌دانند با چنین جایگاهی نداشت ادعا در هیچ چیز چه مسیر سختی است.» اوافزود: «مراعات حدود شرعی و اخلاقی در شهید سلیمانی متبلور بود، رهبر معظم انقلاب نیز در مورد ایشان به همین ویژگی تأکید داشتند و فرمودند «شهید سلیمانی هم یک جنگاور مسلط نظامی و هم یک فرد با مراعات حدود شرعی بود»، اینکه در سخت‌ترین شرایط انسان حدود انسانی، اخلاقی و شرعی را فراموش نکند کار بسیار دشواری است. مهارت نفس در لحظات سخت و رعایت حدود انسانی و شرعی کار آسانی نیست.» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تصریح کرد: «شهید سلیمانی چهل سال بی‌وقفه در خط جهاد بود، در جبهه دفاع مقدس و همچنین مقابله با تروریسم خط نبرد و مبارزه را راه نکرد.»

صالحی با برشمردن ویژگی‌های دیگر شهید سلیمانی گفت: «ایشان همیشه مردمی بود و مردمی زیست، به همین خاطر مردم به ایشان ادای دین دارند، او پناهاگه مردم بود و با مردم ارتباط نزدیکی داشت و مردم بدون حجابی می‌توانستند به ایشان دسترسی پیدا کنند و مشکلات خود را مطرح کنند.»

او ادامه داد: «شهید سلیمانی به‌عنوان خاطره‌ای در ذهن‌ها خواهد ماند، امسال چهلمین سالگرد دفاع مقدس است، این شهید با دفاع مقدس جان گرفت و بوی او در میان همگان پیچید، امسال اولین سالگرد

ذوالفقار بالاترین نشان نظامی است

به گزارش «ایران» در این مراسم پس از پخش قرائت قرآن از کنار مرز شهید سلیمانی در کرمان آتنا مدی مجری گفت: «نشان ذوالفقار بالاترین نشان نظامی است که رهبر انقلاب به شهید سلیمانی تقدیم کردند و عنوان شهید با دفاع مقدس جان گرفت و بوی او در میان همگان پیچید، امسال اولین سالگرد

دفاع مقدس بدون حضور این شهید والا مقام است اما حیات ایشان در بین همه جاری و ساری است.» عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی اضافه کرد: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به سهم خود در چهلمین سالگرد دفاع مقدس ارتباط و نقش شهید سلیمانی در دوران دفاع مقدس را پاس خواهد داشت و هم مکتب شهیدان و هم مکتب شهید سلیمانی را معرفی خواهد کرد.» صالحی بیان کرد: «امسال همزمان با چهلمین سالگرد دفاع مقدس همه استان‌ها بویژه استان خوزستان و کرمان به‌عنوان دو بال

سعی کردم شجاعت و صلابت سردار در سردیس حفظ شود

سال گذشته نزدیک برگزاری دوازدهمین جشنواره تجسمی فجر بودیم که به خاطر شهادت سردار سلیمانی از من خواستند در غرفه سردار سلیمانی حاضر شوم و سردیس ایشان را بسازم. غرفه‌ای در جشنواره تجسمی فجر به این موضوع اختصاص داده بودند که مربوط به سردار سلیمانی بود. یک نقاش پیشکسوت هم همان ۱۰ روز جشنواره در این غرفه یک اثر زیبا خلق کرد. من نیز سردیس ایشان را در ابعاد ۷۵ برابر طبیعی و به ارتفاع ۸۵ سانتیمتر ساختم. من ۱۰ روز در آنجا مدلاژ کار را ساختم و وقتی از آن دیدن کردم خوششان آمد و طی برنامه‌ای آن را ریخته‌گری برنزی کردیم و ساختیم. اکنون پس از گذشت چند ماه این سردیس در حضور خانواده سردار رونمایی شد.

این کار با سایر آثارم متفاوت است. بیست روز مانده به جشنواره این موضوع را به من گفتند و من در ابتدا قبول نمی‌کردم چون سردار مرد بسیار بزرگی بود و باید یک اثر فاخر از ایشان ساخته می‌شد. اعتراضم به خاطر زمان محدود بود. اما چون اصرار زیادی شد قبول کردم و همه توانم را به کار بستم.

طی بیست روزی که فرصت داشتم تحقیق بسیاری در خصوص سردار و عکس‌های ایشان کردم و سپس آن را ماکت‌سازی و طراحی کردم. من به این نتیجه رسیدم که باید اثری خلق کنم که شجاعت و صلابت سردار سلیمانی در آن حفظ شود. امیدوارم که اینگونه شده باشد.

حاج قاسم سلیمانی بود و هم در سیل خوزستان شاهد مدیریت و کنترل سیل توسط ایشان و یارانشان همچون ایومهدی المهندس بودیم.» او با اشاره به جشنواره ذوالفقار گفت: «این جشنواره موجب پیوند هنری با یادبود شهید سلیمانی است و انتظار می‌رود از دل این جشنواره شاهد رویش‌های جدیدی باشیم.» استاندار خوزستان اعلام کرد: «آمادگی این را داریم که دبیرخانه دائمی این جشنواره را تشکیل دهیم و ذره‌ای از دیمان به مالک اشتر انقلاب اسلامی را ادا کنیم.»

محمد جوروند مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان هم در سخنانی گفت: «به نیابت از هنرمندان خوزستان اعلام آمادگی می‌کنیم که میزبان شایسته‌ای برای هنرمندان رشته‌های ادبی هنری با موضوع شهید سلیمانی یا گستره بین‌المللی در قالب پوستر،

صبرعلی لوابی
سازنده سردیس شهید سلیمانی

■ در پی برخی گمانه‌زنی‌ها برای تعطیلی تئاتر به دلیل گسترش شیوع کرونا، قادر آشنا مدیر اداره کل هنرهای نمایشی گفت: «برنامه‌ای برای تعطیلی تئاتر نداریم. از آنجا که تئاتر را با مصوبات ستاد ملی مقابله با کرونا بازگشایی کردیم، قاعدتاً رفتن به سمت تعطیلی با همر اتفاق دیگری هم بر مبنای مصوبات همین ستاد خواهد بود.»

■ سه فیلم جدید از ۲۵ تیر در سینماها اکران می‌شود. به گفته مرتضی شایسته دبیر شورای صنفی نمایش، «زن‌ها فرشته‌اند ۲» به کارگردانی آرش معبیریان، «آنجا همان ساعت» به کارگردانی سیروس الوند و «پیشی میشی» ساخته حسین قناعت روی پرده سینماهای رونه.

■ کلاه آفاق خواننده در سریال «خانه امن» به کارگردانی احمد معظمی بازی می‌کند. آفاق در این سریال نقش یک قاچاقچی ارزرا خواهد داشت.

■ میل یانگ خواننده و آهنگساز آمریکایی اعلام کرد که از پخش شدن آثارش در برنامه‌های انتخاباتی دونالد ترامپ بی‌خبر بوده و به آن معترض است.

■ اوربیس چکنوااریان در روزهای قرنطینه قطعاتی از آثار ادبی را ساخته است. او می‌گوید: «قطعه «غریبه» از آلبر کامو، سه قطعه از «بوف کور» صادق هدایت و همچنین قطعاتی از «بولسور» جیمز جویس را ساختم و در حال حاضر مشغول ساخت قطعاتی از مجموعه خسرو و شیرین هستم.»

■ ارل کامرون، بازیگر سرشناس سینمای انگلستان در ۱۰۲ سالگی درگذشت. اودر

فیلم مشهور «محمد رسول الله (ص)» نقش جلایبی پادشاه حبشه را بازی کرده بود.

■ شورای صدور پروانه ساخت در جلسه اخیر با ۲ فیلمنامه «عروسک» و «عوضی» موافقت کرد. فیلمنامه‌های «عوضی» به تهیه‌کنندگی علی روئین‌تن، کارگردانی نویسندگی جواد ارکانلی و «عروسک» به تهیه‌کنندگی جلیل اکبری صحت، کارگردانی و نویسندگی اصغر یوسفی نژاد موافقت شورای ساخت سازمان سینمایی اگر کنند.

■ اختتامیه پویش نامه به سردار آسمانی ۱۸ تیر و همزمان با روز ادبیات کودک و نوجوان توسط حوزه هنری کودک و نوجوان برگزار می‌شود.

■ به قربانیان آزار و اذیت و تجاوز جنسی «هاری واینستاین» به‌عنوان بخشی از دادرسی طبقاتی که با کمک دادستان کل نیویورک انجام شده ۱۸ میلیون و ۸۷۵ هزار دلار تعلق گرفت. این حکم در حالی صورت می‌گیرد که واینستاین در حال گذراندن ۲۳ سال محکومیت خود در زندان نیویورک است. در دادگاه نیویورک فقط شش زن توانستند شهادت دهند و در حالی است که بیش از ۱۰۰ زن و اینستاین را به آزار و اذیت جنسی و تجاوز متهم کرده‌اند.

■ مراسم پایانی جایزه «جمال‌زاده» با معرفی برگزیدگان و با حضور قدرت الله نوروزی، شهردار اصفهان و محمد عبیدی، معاون فرهنگی شهردار اصفهان برگزار شد. در بخش داستان اصفهان نسرین مکارمی «ظلم ظلیل»، راضیه مهدی زاده «زنان زمین»، متینه یاقلی «زن عموپچی» و خسرو عباسی / «سفر عبیسا»، در بخش برگزیدگان بخش داستان آزاد «زخم طاهره» و نسرین مکارمی، «دست از سرم بردار» / سیلاوش قربانی پورو «وقتی مهتاب بر گور آب‌های نابد» / خسرو عباسی، در بخش زندگی نگار اصفهان سمیه سیدیان / «آدمهای گمشده»، کتایون صها / «خانه آقاخانم» و الهام ترست اصفهانی / «گل‌های قرمز پنج پر» و در بخش زندگی نگاره کرنا عباس بابایی / «ک مثل کرونا»، سمیه یوسفی / «سین هفتم» و نداشتلیمیان / «به روایت نون» ت برگزیده شدند.